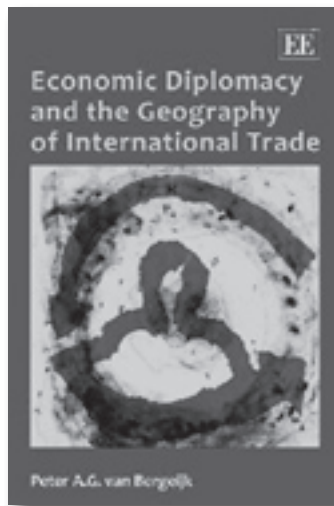

De redactie nodigt lezers uit boeken te recenseren voor deze rubriek

Iedereen kan zich iets voorstellen bij de mogelijke invloed van economische diplomatie op internationale handel. Het boek van Peter van Bergeijk geeft een solide wetenschappelijke onderbouwing van de relatie tussen economische diplomatie en internationale handel. Het is een uitgebreide introductie van het onderwerp waarbij een goede balans gehandhaafd is tussen theoretische en empirische bijdrages. Het boek begint met het geven van een alternatieve uitleg aan de achttiende eeuwse handelsstromen tussen Portugal en Engeland, oorspronkelijk gebruikt als voorbeeld om de theorie van comparatief voordeel te illustreren. De auteur vertelt dat deze handel eigenlijk het gevolg is van een diplomatiek verdrag en dus veroorzaakt is door economische diplomatie. Dit zet gelijk de toon voor de rest van het boek, waarin vaak wordt verwezen naar het gebrek aan aandacht voor diplomatie in de internationale economie. De auteur richt zich op diplomatieke relaties na de Tweede Wereldoorlog en laat zien hoe deze zich ontwikkeld hebben aan de hand van de toename in staatsbezoeken en diplomatieke sancties. In het eerste deel van het boek wordt aangegeven dat conflict en coöperatie over de jaren terugkerende onderwerpen zijn met betrekking tot internationale handel. Onzekerheid over internationale handel leidt tot suboptimale uitkomsten, omdat landen hun specialisatie in dat geval niet zo ver doorzetten als het comparatief voordeel toestaat. Sancties opgelegd aan een land verminderen de hoeveelheid handel die plaats kan vinden. Als er een kans is dat sancties opgelegd worden dan zal een land zich minder specialiseren, waardoor de welvaartsvergroting door handel niet maximaal zal zijn. Economische diplomatie kan deze onzekerheid laten afnemen. Het tweede deel beschrijft wanneer publieke interventie in internationale activiteiten, bijvoorbeeld door het verlenen van exportsubsidies, gewenst kan zijn. Het stimuleren van internationale handel door de overheid betekent dat er overheidsgeld gespendeerd wordt aan het versterken van internationale economische betrekkingen. Deze publieke kosten moeten opwegen tegen de private opbrengsten. Door eerder empirisch onderzoek aan te halen geeft de auteur aan dat de veronderstelde opbrengsten van verbetering in de internationale betrekkingen positief blijken te zijn. Uit empirisch onderzoek uitgevoerd door de auteur komt naar voren dat er voor overheden vooral een rol is weggelegd in het reduceren van culturele en institutionele afstanden tussen landen en dat een mogelijke rol in het reduceren van marktfalen kleiner is. Hoofdstuk 5 geeft een uitgebreid beeld van empi-

Bergeijk, P. van (2009) *Economic diplomacy and the geography of international trade*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing.

risch onderzoek naar economische diplomatie. De auteur gebruikt een zwaartekrachtmodel van handel om de relatie tussen internationale netwerken en internationale handel nader te bekijken. Het standaardmodel verklaart aan de hand van de afstand tussen landen en de marktgroottes van landen de omvang van handel. De auteur voegt aan dit model een variabele toe die weergeeft hoeveel consulaten en ambassades er in een land zijn en laat zien dat dit aantal positief gerelateerd is aan de hoeveelheid exporten. In hetzelfde model blijkt exportpromotie een negatieve invloed te hebben op de export. Bij interactie van beide effecten valt het negatieve effect van exportpromotie weg en wordt deze variabele insignificant. Het blijkt ook

dat een laag inkomensniveau van landen de relatie tussen de hoeveelheid consulaten en ambassades en de omvang van de export verstevigt. In het derde en laatste deel van het boek wordt dieper ingegaan op empirische vindingen met betrekking tot economische sancties. De effectiviteit van een sanctie wordt gemeten aan de hand van de economische schade. Een sanctie is succesvol als de gewenste gedragsverandering van het openbare bestuur optreedt. Het regressiemodel dat de auteur gebruikt om het succes en de effectiviteit van sancties te analyseren, is gebaseerd op drie variabelen: de omvang van handel, de duur van de sanctie en het politieke systeem. Dit simpele model geeft een goede empirische benadering van de factoren die bepalen of sancties succesvol zijn, in zeventig procent van de gevallen wordt de juiste uitkomst voorspeld en de geschatte coëfficiënten zijn statistisch significant. Hoofdstuk 7 behandelt een nieuw theoretisch model waar naast negatieve sancties ook positieve sancties, zoals politiek getinte voedselhelp, een rol krijgen. In bestaande theoretische modellen worden ze vaak gezien als de keerzijde van negatieve sancties, terwijl dit model laat zien dat dit niet het geval is. Er zijn tot op heden geen data verzameld over positieve sancties om dit empirisch te onderzoeken. Het boek geeft een zeer gedegen indruk, al zijn conclusies soms moeilijk te distilleren uit de tekst. Door de vele nuances en een subtiel taalgebruik wordt er in het boek een goede poging gedaan een gedetailleerd beeld te geven van dit onderzoeksgebied, maar daardoor mist het boek wel een duidelijke lijn van argumentatie.

MAAIKE BOUWMEESTER
Promovendus aan de Rijksuniversiteit Groningen